

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКА В РАМКАХ БАЗОВОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ «Я У СВІТІ»

Сучасні перетворення у соціально-економічній сфері, зміни в освітніх пріоритетах посилюють увагу до демократизації й гуманізації навчально-виховного процесу в закладах освіти.

Гуманізація освіти пов'язана зі змінами уявлень про сутність педагогічного впливу й ролі педагога в навчальній взаємодії. Процес оновлення, відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту», розпочався із затвердженням Базового компоненту дошкільної освіти та розробкою Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі», підготовленої авторським колективом науково-педагогічних працівників під керівництвом доктора психологічних наук, професора О. Л. Кононко.

Базова Програма – це певний стандарт, який відповідає сучасним світовим тенденціям і «реалізує ідею дитиноцентризму, орієнтує педагога на визнання пріоритету розвитку дошкільника як особистості. Це змінює значення ефективно організованого навчально-виховного процесу. Пропонується змістити акценти з дорослого як організатора педагогічного процесу на дитину як об'єкт основної турботи, на її життєдіяльність» [2, с. 4].

Нашу увагу привернула соціально-моральна та емоційно-ціннісна складові Програм, де розкривається зміст соціальної зрілості дошкільника та його гуманістична спрямованість:

- уміння спілкуватися з дорослими та однолітками, налагоджувати спільну взаємодію, домовлятися, узгоджувати свої дії з партнерами, мобілізуватися на долавання труднощів, виявляти відповідальність, виробляти самооцінні судження, поважати себе та інших;

- формування емоційної зрілості, яка виявляється у певній емоційній стабільності дитини, її здатності адекватно реагувати на ситуації та події, орієнтуватися в настроях та станах людей, що навколо, брати їх до уваги, контролювати свою емоційну поведінку, утримуватися від імпульсивних проявів.

Означені вміння та якості характерні для гуманістичної особистості, які характеризуються своїми гуманістичними переконаннями і звичками, поведінкою, ідеями і т.п. Наскільки це важливо для мирного співіснування у сучасному суспільстві відомо всім. Адже постійні прояви насильства, приниження, порушення прав і свобод дитини, переживання і пригашення негативних почуттів, морального дискомфорту, нерозуміння з боку дорослих і однолітків відображаються на моральному становленню дитини, зменшують її чутливість, а інколи і руйнують її.

Актуальність проблеми виховання гуманності у дошкільників є

досить природною. Адже саме на цьому етапі життєвого шляху у дитини зароджуються певні взаємостосунки з представниками різних мікросоціумів, із різними традиціями, поглядами, життєвим досвідом і у той же час із несформованими комунікативними здібностями [3, с. 3]. Проведене спостереження і аналіз стосунків дітей старшого дошкільного віку виявив ряд особливостей, які можуть бути основою для формування гуманної особистості: *швидко пробачати чи забувати образи; здатність до емпатії та наслідування; природна відкритість дошкільника іншим людям; справедливе, рівноправне ставлення один до одного; прояв безкорисної турботи та бажання допомагати іншим* [4, с. 180].

Всі ці характеристики потребують активного впливу дорослого для їхнього закріплення та подальшого розвитку; спеціально організовані навчально-виховного процесу, в якому постійно враховується унікальність, індивідуальні особливості та своєрідність кожної дитини; дотримання старшими дошкільниками норм і правил гуманної поведінки у взаємостосунках з оточуючими.

Спеціально організовані умови для розширення і поглиблення знань, уявлень та емоційних вражень дітей в ході перцептивної, художньої, ігрової діяльності допомагає відкрити дитині привабливі сторони, чесноти, своєрідність раніше байдужих і неприємних однолітків; навчити адекватно оцінювати їхні вчинки, поведінку; сприяти налагодженню ширших контактів. Спільна діяльність розвиває міжособистісні стосунки, ціннісне ставлення до партнера, що стало передумовою для практичної реалізації гуманних взаємостосунків з однолітками.

Отже, ми вважаємо одним із важливих аспектів виконання соціально-моральної та емоційно-ціннісної складових Базової Програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» є виховання гуманної особистості дошкільника.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні // Дошкільне виховання. – 1999. – 23 с.
 2. Кононко О. Про Базову програму розвитку дошкільника «Я у Світі» // Дошкільне виховання. – 2008. – № 1. – С. 4.
 3. Поніманська Т. І. Виховання людяності: технологічний аспект // Дошкільне виховання. – 2008. – №4. – С. 3.
- Скрипник Н. І. Деякі аспекти гуманізації дошкільної освіти / Н. І. Скрипник // Теоретичний та науково-методичний часопис. Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології». – К. : Інститут вищої освіти АПН України, 2008. – Т. 2. – С. 177–182.